

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DELAVSKI DNEVNIK ZA SLOVENCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY, (TOREK) OCTOBER 20, 1936.

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglaši v tem listu so
uspešni

STEVILKA (NUMBER) 248

GOERING POSTAL HITLERJEV PRVI POMOČNIK

Nacistički diktator mu je povrnil izvedbo gospodarske štiriletko, kar se smatra za zmago konzervativnih elementov.

BERLIN, 20. oktobra. — Nacistički diktator Adolf Hitler je imenoval generala Hermanna Wilhelma Goeringa za prvega pomočnika ter napolnega z izvedbo štiriletnega koncepta za gospodarsko obnovitev. Hitlerjev dekret, ki je datiran z dnevnim 18. oktobra v Berchtesgartenu, daje Goeringu moč, da lahko ukrene vse, kar se mu vidi potrebno za izvedbo štiriletko. Goering ima pravico poklicati na odgovor vse vladne in nacističke uradnike, od najvišjih do najvišjih, ter jim posredovati. S tem je nedvoumno postal prva najmočnejša očesnost za Hitlerjem. Dozdaj je letalski minister in pruskij premijer, katera urada bo obdeloval. Njegovo imenovanje za štiriletko se smatra za zmago konzervativnih krov.

Goering je za Hitlerjem najmočnejša očesnost med načelno splošno mnenje je, da bi bila Hitlerjev naslednik, ako Hitler umaknil ali če bi se takoj pripetilo. V svetovni vojni je bil letalec v nemški armadi ter zbil na tla 20. sovražnega leta. L. 1923 je bil udeležen v znamenju Hitlerjevem "gostilničku", tekmo, katerega je bil resno ranjen, potem pa na krov prepeljan v Avstrijo. V tem se je vrnil l. 1926. Ko Hitler prišel na vlado l. 1933, je bil imenovan za pruskega no-

Masna prenestitev vodovodnih delavcev

Clevelandski javno-napravni direktor Frank O. Wallene je odredil prenestitev vseh delavcev na mestnih postajah, da "stre posebne klike, ki ovirajo vsako splošno postopanje." Wallene pravi, da "vse postaje končajo politične klike, vseledi kjer je nemogoče podvzeti politično akcijo proti nezmožnosti pisanju." Delovodje se morajo razmerah, zlasti močnemu pisanju, ker se teh klik. Meni ne preostane druga kot zlomiti te klike in prenestitvami."

Collister umrl

Včeraj je podlegel srčni hibri G. Collister, star 43, ki je bil okrajni blagajnik v zaseku odkritja ogromnega prijetja v blagajni okraja Cuyahoga l. 1933. Mož je željal novembra dobiti od volilcev do sodogovornega za dotični skandal in je v ta namen kandidiral za državnega senatorja na republikanski listi. Mož je bil zavrnjen umrla žena, a je bil vzliznil do zadnjega aktiven v vodilni kampanji.

Zamenjana suknja

Dne 4. oktobra je bila v S. N. Domu pri balincanju pomotoma, ki so zamenjana suknja, na katere je bil udružno prošen, da jo vloži v S. N. Dom na balincanju, kjer dobi svojo.

Vprašanja, ki so izrednega počema za nas vse

Ali so zdravniški računi previški? Ali je bolezen lukus? Kaj se je storilo za znižanje? Kdo eksperimentira in kakšne so prilike za olajšanje vaših bodočih zdravniških računov?

Revija Review of Reviews je

v izdaji meseca junija, 1934 prisobila obširen članek J. H. Chamberlina, kateri stavi med drugim tudi gornja vprašanja. Zaključkom leta 1932 je podal poročilo posebni odbor o njegovem petletnem proučevanju splošnega zdravstvenega stanja. Odboru je načeljeval Dr. Ray Lyman Wilbur. Chamberlin članek se opira na statistične podatke Dr. Wilburvega proučevalnega odbora in prikaže, da niso s sedanjo uredbo zdravstva zadovoljni ne pacienti niti zdravniki — obe strani želite spremembe.

Pod obstoječo uredbo se nahaja mnogo bolnikov, ki resno potrebujejo zdravniško pomoč, a si je ne morejo privoščiti vsed slabih gmotnih razmer — zanjanje torej to luskus. Na drugi strani pa se nahaja mnogo zdravnikov, ki čakajo na paciente. Na vsakega zdravnika z \$10,000 letnega zasluga sta glasom statistike dva, ki zaslužita izpod \$2,500 letno. Zdravilska "industrija" je uvrščena med prvimi desetimi industrijskimi deželi. Tri in dve tretjini milijarde dolarjev potrošijo ameriške družine letno za zdravljene. Družina s 4.4 osebami potroši povprečno \$108.00 letno za zdravljene ali 4 odst. dohodka. Od teh prejme zdravnik \$40.00, ostalo pa je porabljeno za zdravljene, bolnišnice, bolničarke in zdravila. To je povprečno širom deželi, pri tem ko znaša povprečno \$149.00 letno v večjih mestih proti \$79.00 v trilih.

Najhujše za povprečno družino je dejstvo, da nihče ne ve, kdaj bo kdo zbolel. Posebno med delavci se najraje pripeti, da si nakopljave zdravnikov račun ob času ko je najmanj pripravljen. Družine v grupah z enakimi dohodki so obremenjene s zelo različnimi zdravstvenimi stroški. V vsaki skupini se nahaja le 10 do 15 odst. družin s povprečnimi stroški. Kjer pridejo v poštovle navadne bolezni se še shaja, ampak kjer se mora računati na takozvane dražje bolezni ali kjer pride v poštov operacija, v takih slučajih vzame pogosto polovicu letnih dohodkov ali celo več.

Težavno je postaviti standard, ki bi se mogel vpoštovati na splošno, a nihče ne more zanikit, da ni sedanja oskrba najsišo v privatnem poslovanju ali pa v preprečevalnemu zdravstvenemu delu ne popolna. Za preprečevalno zdravljene na primer se porabi le 1 do 2 centov od vsakega dolarja potrošnega za zdravje. Celo v takozvanih dobrih časih se je potrošilo le \$1 letno na osebo za ljudsko zdravstveno delo, in to se je po mnenju C. A. Winslowa tekom prvih let depresije znizalo na 70c. En "nickel" pa druga kot zlomiti te klike in prenestitvami."

Collister umrl

Včeraj je podlegel srčni hibri Lawrence G. Collister, star 43, ki je bil okrajni blagajnik v zaseku odkritja ogromnega prijetja v blagajni okraja Cuyahoga l. 1933. Mož je željal novembra dobiti od volilcev do sodogovornega za dotični skandal in je v ta namen kandidiral za državnega senatorja na republikanski listi. Mož je bil zavrnjen umrla žena, a je bil vzliznil do zadnjega aktiven v vodilni kampanji.

Zamenjana suknja

Dne 4. oktobra je bila v S. N. Domu pri balincanju pomotoma, ki so zamenjana suknja, na katere je bil udružno prošen, da jo vloži v S. N. Dom na balincanju, kjer dobi svojo.

Vstopnice najdene

Vstopnice za "Zarjino" opero, o katerih je bilo poročano, da so bile izgubljene na E. 185 St., so bile "najdene", oziroma kot se je pronašlo, sploh niso bile izgubljene, temveč bile so izročene poznavni Mrs. Katie Kogoj v svrbo prodaje.

Republikanski shod

John W. Bricker, slovenski republikanski klub ima danes v dvorani št. 3 v Slovenskem Narodnem Domu shod in predavanje.

Vile rojenice

Družini Mr. in Mrs. Edward Sternen so vile rojenice prinesle krepkega sinška.

Rooseveltov sin odgovarja republikancem

Pravi, da je podal samo svoje osebno mnenje, ko je govoril o NRA.

BOSTON. — Kakor je znano, je predsednikov starejši sin James Roosevelt pretekli petek po radiju zagovarjal idejo nadaljevanje NRA. Landon in drugi republikanski veljaki so nato planili po predsedniku Rooseveltu ter zahtevali, da pove, ali sin govoril v njegovem imenu. Sinoči pa je šel James zopet pred radijski mikrofon ter izjavil, da je govoril o NRA kot posameznik in kot tak podal svoje mnenje o NRA, o kateri je dejal, da je bil njen namen znižati delovne ure in na ta način odpraviti brezposelnost. "Administracija je obvezana, da skuša uresničiti namene NRA ter se pri tem poslužuje vseh ustavnih sredstev," je citiral James iz svojega govorja. "In jaz sem rekel: 'In če bi ne bilo nobene druge poti, da se te namegne uresniči, česar pa ne verjamem, tedaj kot posameznik ne vidim nobene druge brezposelnost.' Muči me skušjava, da bi ga del iz kože, toda ima preslab duh, ker je mrtev." O zveznem vrhovnem sodniku Van Devanteru pa pravi, da je "več poštovanju v igri poker kot v Van Devantru."

Republikanci so njegovo izjavilo, da se je glasila, kar bi bil rekel, da bo Rooseveltova administracija nadaljevala z NRA ter zahtevala ustavni dodatek, ki bi jo napravil del ustave Združenih držav.

Filipič se ne boji!

Danes se je oglasil pri nas načni trgovec in napredna korenina John Filipič z 1048 E. 76. St. ter nam povedal, da je pristopil k Cankarjevi ustanovi in prispeval desetak v njen ustavnini fond. "To je nov cvek (žeberj) v Grdinovo gnezdo!" je dejal ter pristavil: "Pravijo, da se naši trgovci boje pristopiti k Cankarjevi ustanovi. Ne vem, zakaj bi se morali batiti? In koga? Tisti nekaj mandeljev, ki so se oprijeli 'vere' kot zadnjega sredstva, s katerega pomokojo se skušajo izkopati iz blata, v katerega so zagazili? Ti se boje nas! In da bi se mi bali teh rev? Ne jaz!" Pošteno povedano! Kdo bi se bal teh zmešanih rac, teh hinavskih kujonov! Narod, katerega te veselijo za čredo neumnih ovc, je v nedeljo dovolj jasno povedal, da odklanja njihovo "firerstvo"!

Razpečevalci ponarejenih bankovcev

Policija in zvezni detektivi so v nedeljo zvečer prijeli 29-letnega Williama J. Fulghama in dva njegova tovariša zaradi razpečevanja ponarejenih 20-dolariskih bankovcev. Fulgham se je skušal znebiti enega ponarejenega bankovca pri blagajni Palace gledališča, a je blagajnica spoznala, da je bil bankovec ponaren ter poklicala policijo. V Fulghamovem avtu so pozneje našli še več ponarejenih dvajsetakov. Dobil jih je od omenjenih tovarišev.

Žalostna vest

Brata Peter in Pavel Bizjak, 8601 Vineyard Ave., sta dobila žalostno vest iz domovine, da jima je 5. oktobra umrla sestra Helena Premk v Smartnem pod Šmarino goro. V stari domovini zapušča pet otrok, moža in štiri sestre.

Witt si jih je pošteno privoščil

Kakor smo že včeraj poročali, je v nedeljo zvečer govoril v mestnem auditoriju znani Peter Witt, pojavljal predsednik Roosevelt, dočim si je ostale politične osebnosti krepko privoščili. O Hearstu je dejal, da je "ljudski sovražnik št. 1, oče žoltega žurnalizma, sicer ne nemoralne človek, zato pa brez morale." Townsend je "zdravnik brez pacientov, ki ne more biti tako zabit, da bi verjel, da je njegov načrt izpeljiv, in ušiv falot." O Coughlinu: "Samo ena stvar je še nižja kot Ku-kluksar in sicer katoliški duhovnik, ki se z njim vleže v posteljo in se pokrije čez glavo." Landonu, ki "bo teper da le kaj, ni zameriti, da se poteguje za predsedniško službo, ko ve, da so bili predsedniki može kot Coolidge, Harding in Hoover." Herbert Hoover je v Wittovih očeh "veliki inženir, ki nikdar niti pasje hišice ni postavil. Domščlav o sel, ki je mislil, da ve vse, vedel pa nič." Governerja Daveyja si je pa privoščil s temelj besedami: "Samo pomiclite, da bi vam Martin Luther Davey delil relif! Muči me skušjava, da bi ga del iz kože, toda ima preslab duh, ker je mrtev." O zveznem vrhovnem sodniku Van Devanteru pa pravi, da je "več poštovanju v igri poker kot v Van Devantru."

Tudi si privoščil Citizens ligi in Clevelandsko odvetniško zbornico, ker sta indorsirali kandidata za okrajnega sodnika Pearsona proti kandidatu Frank Lauschetu ter privoščil svojim poslušalcem, ki jih je bilo okrog tri tisoč, da volijo proti Pearsonu. Ray T. Miller je bil "tepec". Harry L. Davis pa "ignorant." Zupan Burton je "republikanski konjiček, ki slabo vozí. On je volil za vsakega kruka na republikanski listi in zavrgel svojo samostojnost."

EDWARDA JEMLJEJO V ROKE

LONDON. — Včeraj se je zvedelo, da se nameravajo nekateri člani angleškega parlamenta približati kralju Edwardu v zadevi Mrs. Simpsonove, ki je bila že enkrat poprej razporočena v Ameriki, zdaj pa išče razporoko od svojega drugega moža. Ko je Edward polebil potoval na svoji jahti po Middleru in Jadranu, je bila Simpsonova z njim in časopisu vred pred dvema letoma zahtevala resignacijo sodnika Pearsona v zvezi s polom Standard Trust banke, katere predsednik je bil njegov svak C. Sterling Smith, ki se nahaja v jezi zaradi poneverb, dočim je bil Pearson član bančnega direktorja. Vlagatelji te banke so tedaj izgubili nad tri in pol milijona dolarjev. Pearson si je pred krahom sposodil od te banke nad 112 tisoč dolarjev na nivredne bonde; tega dolga danca ni povrnil. Navaden smrtnik si seveda skoro ne more razložiti te nagle spremembe od kritiziranja do podpiranja sodnika Pearsona, razen, če ve, kdo sedi v vodstvu organizacije. V odboru Citizens lige so večinoma advokati in bankirji, med njimi podpredsednik zaprte Union Trust banke Homer D. Messick in pomožni podpredsednik takisto zaprte Guardian Trust banke Dale Brown.

Španska vlada se preseli v Barcelono?

Predsednik španske republike Azana je s tremi člani Caballerove vlade obiskal Barcelono in govoril se, da se vlada pripravlja na selitev.

V Madridu so bili mobilizirani vsi taksiji za boj proti fašistom.

BARCELONA, dne 20. oktobra.

Sinoči so prispeali sem

predsednik španske republike

Manuel Azana in trije člani Ca-

ballerove vlade in po mestu

krožijo govorice, da ima Azana

v mislih preselitev vlade iz Ma-

drida v Barcelono. Z Azano so

prišli bivši premier in sedanji

minister brez listnice Jose Girál

Pereira, justični minister Ma-

riano Ruiz Fuenz, minister brez

portfelja Manuel Irujo in ge-

neral Carlos Masquelet, bivši

vojni minister. Predsednik in

njegov spremjevalci so se ta-

koj po prihodu v mesto odpeljali

in avtomobilih naravnost v

vladno palaco, kjer jih je po-

zdravil načelnik katalonske

vlade Luic Companys. Uradno po-

ročilo, ki je bilo izdano kmalu

potem, se je glasilo: "Predsed-

nik je prišel v Barcelono, da po-

kaže, kako ceni Katalonce, ki

tako hrabro pomagajo v boju

so obljubili, da bodo prispevali

1 odstotek svojih dohodkov,

da se napravi Ameriko odločno

nacionalistično." V New Yorku

da ima 40 finančnih podporni-

kov, izmed katerih ima eden

280 tisoč dolarjev čistih letnih

dohodkov.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.

VATRO J. GRILL, President

6231 ST. CLAIR AVE.—HENDERSON 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

For raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
 za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
 Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
 za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$1.25
 Za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$4.50
 za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.50
 Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemne države
 za 6 mesecev \$4.00; za celo leto \$2.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
 Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

MI SMO ZA ROOSEVELTA!

I.

Cez dva tedna bodo ameriški volilci odločili, kdo bo prihodnja štiri leta vodil usodo Združenih držav: Roosevelt ali Landon. Ostali kandidati namreč ne pridejo v poštev. Thomas in Browder ne moreta biti izvoljena, takisto ne Coughlinov slavnati možec Lemke. Slednjega večina sploh ne jemlje resno kot kandidata za predsednika, prva dva pa zastopata politično, socialno in ekonomsko filozofijo, ki je ameriškim ljudskim masam v splošnem še tuja in kateri niso še do rasle. Kdor bo torej hotel soodločati pri izbiranju bodočega predsednika Združenih držav, bo moral dati svoj glas ali Rooseveltu ali Landonu.

Mi smo za Roosevelta. Zakaj, bomo povedali na kratko v naslednjem.

Mi ne smatramo Roosevelta za nobenega socialnega ali ekonomskega revolucionarja. Mi vemo, da on ne bo izvršil tistih radikalnih socialnih in gospodarskih reform, brez katerih se dežela ne more za zmerom rešiti socialnih in ekonomskih bolezni, ki jo mučijo pod kapitalističnim sistemom. Kajti Roosevelt je za ohranitev tega sistema. In dokler bomo imeli ta sistem, tako dolgo nas bodo tudi mučile te bolezni, katerih klice bomo kapitalizem v sebi, dokler ne bo izdihnih.

Tekom svoje pravkar zaključene kampanjske ture je predsednik Roosevelt s svojimi izjavami potrdil, da ni noben socialni in ekonomski zdravnik. Thomasovega ali Browderjevega kova. Potrdil je, da je bil, je in bo ostal — dobroščeni reformator kapitalizma, da bo nadalje skušal obenem nasiliti volka in ohraniti ovco celo. Kapitalizem se mora poboljšati in dati živeti tudi delavcu! Če se bo temu upiral, potem mu je treba natakniti uzdo, seveda bolj na rahlo, da ne bo bolelo! Amerika ima dovolj vsega za vse — za kapitaliste in za delavce! To je jedro Rooseveltove ekonomske, socialne in politične filozofije.

Da ta filozofija ne more prinesi Ameriki trajnega okrevanja, je jasno. Dokler bo peščica ljudi na vrhu ekonomske strukture jemala levji delež produciranega bogastva, tako dolgo bosta produkcija in konzum silila vsaksebi; in dokler se to dvoje ne vsoglasti — dokler ne bo omogočeno ameriškemu ljudstvu pokupiti vse, kar se producira in kar mu je potrebno za pravo blagostanje, tako dolgo bodo z nami vse bolezni profitnega sistema: brezposelnost, pomanjkanje, negotovost itd. Govoriti o trajnem okrevanju, dokler imamo profitni sistem, je naivno. Najprej je treba odpraviti ta sistem, potem bi še lahko govorili o okrevanju!

Roosevelt je proti temu, da bi se odpravilo ta sistem. On je za ta sistem. On ga hoče ohraniti, ozdraviti. Ohraniti ga hoče z reguliranjem, s tem, da kapitaliste pregovori ali pa deloma prisili, da postanejo manj pozrešni, da se zadovoljijo z manjšimi profitti, da ameriških delavskih in farmarskih mas ne mine potapljenje. To je Roosevelt.

Ameriški industrijski in finančni burbonci, ki bi mu morali biti hvaležni, da jih je l. 1933 rešil popolnega poloma in njihov sistem pogina, pa njegovo filozofijo odklanjajo z vsemi štirimi. Pacient je ozdravel in zdaj meče berglje v dobroščnega zdravnika! In na ves glas kriči, da ne mara nobenega nadzorstva,

(Dalej v 6. koloni)

UREDNIKOVA POŠTA:**Sezonske aktivnosti Slovenske Zadruge**

Ta teden je v teku velika razprodaja, ki bo zaključena z veliko veselico v soboto zvečer v Slov. Domu.

Poletje je minulo, ni pa mnogo vse; nasprotno — začeli bomo z jesenskim delom. Oktobre, velik mesec ameriške žete, je tudi mesec, v katerem za drugarji sadijo svoje dobro same zadružniške ideje. Ta mesec se smatra za zadružni mesec, mesec največje aktivnosti v vseh zadrugah v Ameriki.

Slovenska zadruga bo začela z veliko celotedenško razprodajo od pondeljka 19. do sobote 24. oktobra, katero bo zaključila s plesno veselico 24. oktobra v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Darila bodo štiri: 100 funkov purmanove moke za prvi "Door Prize", 50 za drugi, 25 za tretji in kaj bo za četrti, boste sami videli — vem pa, da ne bo pocukran konjček.

Povprečni letni izdatki za zdravje na osebo so glasom statistike sledеči: za zdravnika \$8.97, bolnišnico \$7.04, zdravila \$5.47, bolničarke \$1.66, zdravniku \$3.66 in razno \$3.28; skupaj \$30.08.

Zdravnik in pacient spoznava, da je sedanja uredba zdravljenja potratna in izgleda, da se ne da stroške mnogo znati. Znižanje zdravstvenih stroškov mora priti potom bolj ekonomično in dosledno organiziranega zdravnštva, porazdelitve stroškov na daljši čas in porazdelitve stroškov na prebivalstvo. O zadnjem je pisec mnenja, da se da upeljati skupinski način oskrbe zdravja, kot se je pokazalo uspešno v drugih panogah brez regementacije poklicu v nepoklicno osobje. Skupinsko oskrbovanje se že uvaja in čas ni daleč, ko bo postal rešpektirano tudi med zdravniki. Kakšnih 25 ali 30 različnih eksperimentov se vrši v raznih krajih v prizadevanju, da se zniža draga zdravljenje. Nekateri niso več eksperimenti, ker je ravno sezona mošta, lahko poljubno oddaste naročilo za most v glavnem trgovini na 152. cesti.

Glavno pa je, da ne pozabite agitirati za razprodajo, odjemalce in da se pridete pozabavat med zadrugarje v soboto na Holmes ave. Za vse bo prosta večerja — igrala pa nam bo dobro poznana Krištofova godba. Pridite in prepričajte, da bo tako, kot sem zapisal.

Joseph A. Siskovich, tajnik
Članom 'Blejskega jenza, št. 23 SDZ

Opozarja se članstvo gori imenovanega društva, da se vrši danes zvečer zelo važna seja in sicer v običajnih prostorih.

Na dnevem redu je tri mesečno poročilo finance, kot drugo važne zadeve, dalje tudi iniciativa društva št. 5.

Torej je zelo važno, da ste navzoči in da ukenete po svojem najboljšem preprincanju, glede te iniciative. Vsakega člana, kot članice je dolžnost, da je navzoč, vsaj vsake tri mesece.

Sedaj so nastopili hladni dnevi, in se vsled tega lahko udeležite društvenih sej.

Torej prosim, pridite, posebno še tisti, katerih vas več mesecev ni bilo na seji.

Naši dve aktivični članici ste senaj na bolniški postelji, katere ste se dosledno vsake seje udeležili in te ste sestri Frances Wolf in Frances Krue. Članicam našega društva priporočam, da jih obiščete, Ravno taka sta tudi sestri Lucija Ule in Cigoj, v postelji. Zaenkrat so

Vprašanja, ki so izrednega pomena za nas vse
 (Dalej s 1. strani)

trošen za to delo bi prihranil dolarjev na zdravljenje — ali celo življenje. Dve tretjini naših podeželskih naselbin nima stalno uposlenega zdravstvenega uradnika. Dva dolarja letnega investiranja na osebo za preprečevanje bolezni bi pridobil zdravljiva v vrednosti milijard dolarjev. Le vsaka petnajsta oseba je zdaj preiskana po zdravniku enkrat na leto. Več kot vsaka peta oseba bi morala redno obiskovati zozobzdravnik. Med premožnimi ljudmi se da šest izmed desetih zobe zdraviti. Med revnejšimi sloji je pa šest oseb izmed sedmih, ki sploh niso pod nobenom zozobzdravniško oskrbo. Skrbeti je treba, da se zdravstveno oskrbo privede na stopnjo, dosegljivo revnejšim slojem in pa ljudstvo izobraziti v pravcu, da se poslužujejo na razpolago danih sredstev.

Povprečni letni izdatki za zdravje na osebo so glasom statistike sledēči: za zdravnika \$8.97, bolnišnico \$7.04, zdravila \$5.47, bolničarke \$1.66, zdravniku \$3.66 in razno \$3.28; skupaj \$30.08.

Zdravnik in pacient spoznava, da je sedanja uredba zdravljenja potratna in izgleda, da se ne da stroške mnogo znati. Znižanje zdravstvenih stroškov mora priti potom bolj ekonomično in dosledno organiziranega zdravnštva, porazdelitve stroškov na daljši čas in porazdelitve stroškov na prebivalstvo. O zadnjem je pisec mnenja, da se da upeljati skupinski način oskrbe zdravja, kot se je pokazalo uspešno v drugih panogah brez regementacije poklicu v nepoklicno osobje. Skupinsko oskrbovanje se že uvaja in čas ni daleč, ko bo postal rešpektirano tudi med zdravniki. Kakšnih 25 ali 30 različnih eksperimentov se vrši v raznih krajih v prizadevanju, da se zniža draga zdravljenje. Nekateri niso več eksperimenti, ker je ravno sezona mošta, lahko poljubno oddaste naročilo za most v glavnem trgovini na 152. cesti.

Letos smo poskrbeli za garantiran zadružni premog. Kdor ga želi, naj odda naročila v eni ali drugi zadružni trgovini. Cene so zmerne, premog pa najboljši. Če bo šlo tako naprej, bomo kmalu lahko začeli z svojo gasolinsko postajo in mlekarino. Da to zmoremo, vabimo simpatičarje, naj postanejo zadružnari, to je delničarji, širšo javnost pa, da še bolj nudi svojo naklonjenost vsem zadružnim udejstvovanjem. Ker je ravno sezona mošta, lahko poljubno oddaste naročilo za most v glavnem trgovini na 152. cesti.

Glavno pa je, da ne pozabite agitirati za razprodajo, odjemalce in da se pridete pozabavat med zadrugarje v soboto na Holmes ave. Za vse bo prosta večerja — igrala pa nam bo dobro poznana Krištofova godba. Pridite in prepričajte, da bo tako, kot sem zapisal.

Letalska nesreča dr. Staneta Rapeta

Ljubljana, 30. avg. — Upravnik ujetljivca letališča dr. Stanetu Rapetu bi se včeraj podrl 23 letnega Antona Klemena, sina posestnike iz Bele pri Motniku. Fant je dobil hude poškodbe po vsem telesu, zlomljeno pa ima tudi desno roko.

Na Trati v Poljanski dolini je slalomarčica v soboto odtrgala triletnemu kmetskemu otroku Matevžku Luznarju desno roko v zapestju. V Šmartnem pri Litiji je padač v vozu ruderarjeva žena Marija Kosova. Voz se je namreč prevrnil in jo pokopal pod seboj. Kosova si je zlomila desno roko.

V soboto je tesal 23 letni teatarski pomočnik Jože Sušteršič v Blagovici. Med delom mu je spogledata ter se potrkata s kazalci na čelo. Komunist? Jontez...? Kdo pa je ta Jontez?

James (udari s pestjo po mizi): In našo banko je umrščil, ki je bila bolj varna kot ameriška poštna hranilnica!

Vsi skupaj: Zahtevamo, da

Jontez aritetate in deportirate v staro kontro! Doli z boljševizmom! Smrt boljševikom! Po

gobetu mu jih namecite! Zivelja svoboda!

Jones (zmaguje z glavo): — Saržent, poklidi Newburgh! — (Našim znancem; prizanesljivo): Torej, boljševiki so za vami? Hm... sem si mislil, da bo kaj takega... No, le pomrite se mi bomo že ukrotili... Jontez, pravite, je njihov kolovodja? Kje pa je? Teče za vami?

Naši znanci: V Slovenskem Delavskem Domu zboruje. Prireditve im. S koncertom poziva na revolucijo! "Cankarjev glasnik" ustanavlja, podružnico moskovske "Pravde". Strašna zverina! Krvoloco! Nedolžne otročice že za fruštek!

Jones (se prime za glavo): — Boljševiki v Collinwoodu... — Jontez... boljševiki... Jontez... banka... vera... otročički. — Hell-and-depression shock! Saržent, ali bodo kmalu tu? In S. D. D. poklidi!

Smith (pri telefonu): Prihajajo! V S. D. D. ni nič nevarnega. Koncert. Jontez ni na programu! "Antoinette Simčič je pravkar odpela 'Metuljka'". Ne, Internationale ni na programu... Kakašna revolucija? Nekdo je znored!

Jones (si obrise z robcem potno čelo): Sem si mislil... Tale Coughlin in Hearst sta čisto zmešala nekatere ljudi...

Vrata se zopet odprejo. V sobo plane četvero krepkih fantov v belih jopičih, ki začno tlaci naše znance v prisilne jope.

Naši znanci (izbuljenih oči in paralizirani; jokavo): Protestiramo! Mi nismo norci! Jontez... boljševiki... vera... Pomačajte! Roosevelt vas bo kaznoval!

(Dalej na 3. str.)

Uredništvo "Enakopravnosti" z vsemi priblo dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni. Rokopisov se ne vrača.

ŠKRAT

Po Molkovem vzorcu...

Policistska postaja v Clevelandu. Poročnik Jones in saržent Smith se zdolgočaseno pretegujeta za pisalno mizo. Prekleto je dolgočasno! si mislita. Že celih 24 ur nobenega velikega vroma ali škandala. Za scat-

Zabavno bi bilo, ako ne bi bilo otročje-beasto, kako naši klerikalci opravičujejo fašistični puč na Španskem in iz tega sledi civilno klanje. Vsega je krit komunizem! Ta je provociral španske fašiste! Komunisti napadi na cerkev in kloštre so prisili katoliške generale, da so moralni prijeti za orožje in narediti vojno vladi! Materializem in ateizem sta odgovorna za razdevanje, uničevanje in morbitve! — Da se ne naveličajo tega bunkra. Če bi nam kdo govoril o komunistih v Rusiji ali Nemčiji pred Hitlerjem, kjer so bili sila, bi napeli ušesa, ampak v Španiji! Španska komunistična stranka je štela 15.000 članov pred civilno vojno...

Res je, da so komunisti večinoma fanatiki, ali nič večji fanatiki kot so katoliški fašisti in nič bolj okrutni in divjaški, kadar primejo za orožje. To je treba priznati, kdor hoče soditi pošteno in objektivno. Divjaki so na obeh straneh! Fanatiki na levici požigajo levicarske domove! Čemu malati samo eno stran, o drugi pa molčati, kakor da se katoliški fašisti sami angeli, ki za ves svet ne skrivijo nikomur lašna na glavi? Prav takšni divjaki so kakor komunisti, sindikalisti ali anarhisti na skrajnem rubu španske levice!

Resni ljudje bodo verjeli našim klerikalnim gobeždarem, da sta materializem in ateizem odgovorna za razdejanje uničevanje, morbitve in kaos, kadar obrnejo novo in staro zgodovino in dokažejo svetu, da so ateisti in materialisti vodili vse vojne, krvolitja in uničevanja na svetu — kadar dokažejo, da so ateisti špansko inkvizicijo in palili grmada, da so ateisti poklali 30.000 oseb v šentjernejški noči v Parizu, da so ateisti vodili svetovno vojno, ki je požrla 20 milijonov ljudi direkto in indirektno, da so ateisti na Dunaju postreljali 3000 delavcev in s topovi porušili hiše, ki so jih socialisti zgradili za revne delavske držine...

oktobra, 1936.

TEKMA

profesorju telovadbe, rezali njegovi dijaki: hudič, urojega petdesetelega leta je najboljši telovader in prijetna plavac, ki je na vseh tekstega leta je nosil vzdevek star hudič, a do sedemdesetih v svetu mine. Tudi proslavljeni so ga proslavljali staro razvalino, ki je nekoč počivala mrtva, obraščena vodami preteklosti.

Jerin je stal sam, nekoliko oddaljen od drugih. Marsikater plavač, ki ga je poznal, se mu je spoštljivo približal, a strec ga je pogledal tako sovražno in tuje, da je vsak odniknil.

Jerinove oči so se zasekale v valove. Gledal je iskrenje in pruhanje žarkov, drhtenje težkega zlata in utripanje vode kakor bi se v nji vtapljal živarsca, koprnela kvišku in počasi tonila v globel.

Začul je svoje ime. Vzraval se je. Velik in suhiat je stal na bregu. Na njegovem telesu se je še poznala sila, ki je nekdaj počivala v njem. Cesar je nekam ohlapno, je vendar prekrivalo pezo let.

Dvignil je roke in se zaletel. Zaplaval je kakor v sanjah. Sončni sijaj, hlad vode, pogled množice, čisto ozračje, lahen vetrč, vse, vse je trenutno vplivalo nanj, ga zamamilo in zazibalo v prijetno milo lagost.

Potem se je spomnil, da mora tekmovati, da je treba napeti vse sile, če hoče zmagati.

Dvige je zamahnil. Tako je popustil, ker se je spomnil, da mora trezno čuvati svojo moč in je ne sme trtit, tem več jo le uporabljati kolikor treba in jo hraniči za zadnji zalet. Nič utrujenosti ni cutil. Zazdela se mu je, da plava po mehkem žametu, da ga nese neka tuja neznana sila in bo igraje dosegel svoj smoter ter zmagal, ne da bi zato sploh kaj trpel.

Nato ga je za časok vse zapustilo. Vse je v njem odrev-

oni udeležencev vsak teden v
Lucky Strike "Sweepstakes"

le, odjenjalo in umrtvilo. A le trenutno. Spet se je oglašila njegova volja, ki je nadvladal telo in je ostala vedno silna, čila in sveža.

Spet je zamahnil in sekal valove krepko in vzneseno, kakor bi plaval nekam v prostranstvo, nekam, kjer ga čaka vse več kakor skromna plavalska narada.

Nanagloma je čudno začuvstvoval. Nekaj se je pojavilo poleg njega, a ni si upal pogledati. Dobro je čul pljuskvanje valov in vedel, da nekdo plava poleg njega, vendar se ni moral ozreti, kakor bi se bal nečesa tajnega, zagonetnega.

Valovi so šumeli glasnejne in glasnejne.

Gledalci so postali na starca pozorni.

— Zmaguje, saj vendar ni mogoče, so nekateri kričali.

Ni jih slišal. Čul je le onega poleg sebe. In naspolnil je spoznal, da se mora ozreti, sicer mu je skopnerti.

In pogledal je plavača poleg sebe ter zatrepetal: poleg njega je plaval koščeni skelet smrtni.

Močno je zamahnil:

— In vendar bom zmagal!

Zakaj se zaganja poleg mene?

— Tekmuju! je začul votil odtek.

— Da, tekmuju za življenje!

— Za twoje življenje! je po udarici smrtni.

Spet je bilo vse tiho.

Jerin je z novim vzgonom hitel dalje. Ne, ni bil kakor drugi starci, le trenutno se je opašil, a že je zaburilo v njem nekaj silnega in mu podnetilo vso energijo.

Starček je pozabil, da je to zadnji zalet, ki ga napravi ponosrečena ladja preden se potopí, zadnji podvig, ki se porodi v duši preden vse v njih ugasne.

In potem ni videl, ne vedel ničesar več. Mahal je in se zaganjal naprej. Bilo mu je, da se bliža cilju, da hiti bolj in bolj, vendar je bil na istem mestu in glava mu je počasi klonila.

Dohitel ga je drugi plavač.

159.50 Easy Damp Dryer, sedaj 119.50
99.50 Easy Spiralators, sedaj 74.50
49.95 Easy Turbulator, sedaj 37.95
99.50 Norge, sedaj 69.50
54.50 Norge, sedaj 39.50
99.50 Norge likalnik, sedaj 69.50

Zaloga teh pralnih strojev je prav mala.

KUPITE SEDAJ! DOKLER JE ZALOGA

POPOLNA!
KREMZAR & RENKO RADIO AND
APPLIANCE CO.
6518 ST. CLAIR AVENUE
Odperto ob večerih do 9.
Carl Kremzar in Frank Renko, lastnika

RAZPRODAJA na pralnih strojih Prihranite si od 25% do 40%

SAMO ZA EN TEDEN!

159.50	Easy Damp Dryer, sedaj	119.50
99.50	Easy Spiralators, sedaj	74.50
49.95	Easy Turbulator, sedaj	37.95
99.50	Norge, sedaj	69.50
54.50	Norge, sedaj	39.50
99.50	Norge likalnik, sedaj	69.50

Zaloga teh pralnih strojev je prav mala.
KUPITE SEDAJ! DOKLER JE ZALOGA
POPOLNA!

MILLIONS PREFER IT TO
mayonnaise-
costs less!

že mu je zdrknal iz objema in Španska vlada se preseli v zginil pod vodo.

Ko so ga potegnili iz valov, je bil mrtev.

Iz stare domovine

Požar pri Sv. Trojici

Sv. Trojica pri Moravčah, 21. avg. — Na našem, hribolazem ljubljanskim d o b r o znamen hribcu je danes na vse zgodaj ob pol treh izbruhnil požar. Pogorel je hlev pri Župnišču. Upokojeni duhovnik g. Jos. Markič ima občutno škodo, ker sta mu pogorela krava in tele, butare, krma, slamoreznica in drugo. Ogenj je bil podtaknjen. Gasiti ni bilo mogoče, ker je bilo leseno poslopje hipoma vse v planem in tudi nobene vode ni bilo na razpolago. — Naj omenimo še drugo nesrečo, ki je zadeval zelo ubogo kmetsko ženico Grofovko Katro in njenega sina Janeza v vasici pod našo cerkvijo v Viševku. Lesena hišica stoji nekaj oddaljena od vasi na samoti. Mati in sin sta bila z doma in brezvestni tatovi so pri belem dnevu vlomlili v to kočo, pokradli jima vsa oblike in živila, sploh vse, kar se je dalo odnesti. Obupana mati in sin, vredna blaghotne podpore in pomoči blagih srce.

(V slučaju, da bi se fašistom posrečilo zavzeti Madrid, bi bila Barcelona logično prihodnji sedež španske vlade.)

MADRID. — Madridska vla-

da je včeraj mobilizirala vse takšije in vozniki so dobili povlej, da morajo biti pripravljeni vsak čas stopiti v obrambno službo, to je za prevažanje vladnih čet. Ta vladna akcija spominja na mobilizacijo pariških taksirov ob priliki prve bitke ob Marni, ko je francoska vlada vpregla v vojaško službo vse taksije in v privatne avtomobile za prevažanje vojaških oddelkov. Istočasno je vlada odredila, da morajo pod orožje vse moški in mladeniči, ki so sposobni na obrambno službo. Z ustrejanjem Madrida se nadaljuje z vso silo in naglico. Položaj na bojišču je kritičen. Vladne čete se so ustavile pri Torrejónu de la Calzada, samo šest najst milj od Madrida, kjer so ustavile pohod rebelnih čet. Protim mesti prodirata dve močni motorizirani fašistični armadi, ena od Illescas na severozahodu, druga pa od Maquede. Madrid je po deseti uri ponori polnoparna zaviti v temo, s čemer se skuša zavarovati pred napadom iz zraka.

(Požar je izbruhnil 18. avg. v hiši Iva-

ne Kojaka v Vratih pri Cepovanu.

Pri gašenju je bil ranjen 23 letni Martin Mrak,

ki se moral prepeljati v goričko bolnišnico.

Požar je izbruhnil tudi v Prtojbi v hiši Marije Gorčič, ki ima škode okoli 12.000 lir.

THE CITY & SUBURBAN CO.

VOGAL E. 9th in HURON

Prospect 7666

RAZUMNI KUPOVALCI KUPUJEJO SEDAJ!

14500-2 Ardenal Ave., blizu Hayden; 2 družinska hiša; 5 sob vsmo stanovanje: garaza; v dobrem stanju. Pogoj: \$2600 takoj, ostalo po 6 odstot. na bančno \$4900

14110 Aspinwall, blizu E. 140; 2 družinska hiša; 5 sob, banja v vsakem stanovanju: blizu kar in trgovje. Pogoj: bančna financa. \$6750

991 East 64 St. severno od St. Clair Ave. Leseno poslopje od 5 sob stanovanji, 4 "toltis" in 2 kopališča, dolžina dohodki. Pogoj: Bančna financa. \$4750

Ljubljanski d o b r o znamen hribcu: 6 velikih sob in kopalnic za vsako stanovanje: cca soba na 3 mesece. Veliki pord: vse prenovljeno. Pogoj: Bančna financa. \$4900

ŠKRET

ŠKRET

(Dalje z 2. strani)

val! Mi smo pametni državljan! Mi . . . "

Jones (očetovsko): Saj vse pravijo tako . . . Vsi so pametni . . . Zato je najboljše, da se vas pošije na vorno, da vas boljševik Jontež ne požre . . .

Belooblečeni možje odvedejo naše znance skozi vrata.

Jones (stopi k oknu): Hvala bogu, so jih že naložili! Bal sem se že, da bodo naju zamenjali za boljševike . . . Gosh, s takimi norci pa res nisem še imel o-pravka! Sreča za nas, da bo kampanja kmalu končana . . .

Smith (olajšano): You bet. Sicer bi morali spremeniti našo postajo v norišnico.

PATRICK BUTLER

Patrick Butler, ki kandidira za ponovno izvolitev v državno postavodajo, je bil rojen v St. Paul, Minn. leta 1900. Izdelal je Yale kolegij. Po končanih študijih je delal pri cestnih gradbah, potem kot poslovodja v železničnih rudnikih v Minnesoti. Leta 1925 se je preselil v Cleveland in je bil od začetka aktiven v demokratskih vrstah. Leta 1934 je bil izvoljen v postavodajo in je tam še danes.

V zbornici je bil na raznih važnih odborih, kot odbor za davke, odbor za banke, odbor za avtomobile, itd. On je vodil boj za obdržanje Amat postavne, ki dovoljuje hišnim posebnikom, da se vzame najemnino od relifnikov kot plačilo na davke. On je tudi preprečil, da se ne računa prodajnega davka državljanom Ohio ako kupijo avtomobile izven Ohio. Te postavne so prihranile ljudem do 2

Oglasite v —

"Enakopravnosti"

Malim trgovcem in obrtnikom politika Predsednika Rooseveltova nudi zaščito pred razmahom velekapitala.

Vsem, ki si želijo Ameriko kot deželo socijalne pravčnosti in bratstva, uvedba socijalnega zavarovanja, starostnih pokojnin, odpravljanje otroškega dela, zakoni za zaščito zdravja in za pospeševanje vzgoje, zavarovanje bančnih vlog, zaščita domov in zboljšanje stanovanjskih razmer in slične napredne in človekovejbine postave, zakonjenje od sedanje viade—pomenjuje vresnjenje starodavnih sanj človeštva.

Vsem Amerikancem, tukaj ro-

jenim in naturaliziranim, vsem onim, ki si vedno predstavljajo Ameriko kot deželo priloznosti, ne bo težko odločiti se, kaj naj storijo vodilnega dne, 3. novembra 1936.

Brez obotavljanja in v prete-

nem številu bodo glasovali za

našo veliko zastavosno dvojico: ROOSEVELT in GARNER.

The Maccabees

Naznajna je članom gori imenovanega društva, da sta umrla dva sobrata v sicer John Zale-

tel na 1238 E. 71 St. in Ignatz Trbič 720 E. 82 St. Prosi se

člane, da se vdeležijo pogreba.

Zaleteljev pogreb bo v sredo

zjutraj in Trbičev pa v četrtek

zjutraj ob 8:30. S sobrskim

pozdravom — John Tavčar, taj.

miljona. On je vedno deloval za delavske interese. On se je odločil za popolno ekonomijo v državi in za pospeševanje postav za socijalno zaščito. — (Oglas).

IZ URADA DRUSTVA "CAR-NIOLA TENT" 1288

The Maccabees

Naznajna je članom gori imenovanega društva, da sta umrla dva sobrata v sicer John Zale-

tel na 1238 E.

Carica Katarina

Zgodovinski roman

— Bodite tako dobiti, knez Potemkin, — reče mladi, zdravnik, — snamite si predvsem svojo črno obvezu, ker me moti pri mojem opazovanju.

— To storim zelo nerad, — odvrne Potemkin, — nimam rad, če kdo gleda v moje očesno votilino.

— Jaz sem vendar vaš zdravnik, — mene morate ubogati. Verujte mi, da vaša prazna očesna votilina zame ni tako strašna, kakor za druge ljudi.

Potemkin oblubi, da si bo snel obvezo.

On jo poskuša sneti, toda ni je mogel razvezati.

— Dovolite, da vam pomorem, knez — reče doktor Betalesi.

— Če ste tako ljubeznivi.

Potemkin sede, zdravnik pa se postavi za njegovim hrbotom in počasi razveže vozle na črni obvezni.

Pri tem se je dotaknila njegova roka Potemkinove glave, njegovi prsti so nežno in neslišno gladili temne in kakor svila mukhe kodre lepega kneza.

Kako lep je bil Aleksander Potemkin, kljub temu da je izgubil oko.

Kako bi vendar mogel izgubiti svojo lepot?

Obraz je imel še vedno mlad.

Njegov plemeniti obraz in mladost — to sta bila sestavnata dela njegove lepot.

Črna obveza je odstranjena!

— Dovolite mi sedaj, da vam pregledam rano, — reče mladi zdravnik.

Po teh besedah stopi mladi zdravnik pred Potemkinom, ki je naslonil glavo na blazino naslana — in se zagleda v očesno votilino.

— Zakaj so se sedaj naenkrat orosile njegove oči?

— Zakaj so sedaj vztrepeta njegova prsa?

— Ali še ni bil vajen takih ran?

Doktor Betalesi je imel mukhe srce.

On pogledi s svojimi prstimi Potemkinovo čelo.

Kako je knezu ugajal ta dobitik?

— Rana se je dobro zacelila, — reče mladi zdravnik, — lahko vam bom torej vstavl steklenko oko.

— Sicer ga bom pa zgotovil že mnogo prej, kakor pa mislite vi, knez. — Nocoj bom delal in upam, da vam bom že jutri lahko pokazal osnutek očesa.

— Kaj — tako hitro?

— Seveda — steklo sem že pripravil, — reče mladi zdravnik, — kančati moram le še slikanje, pri čemur pa sem hiter in spremen.

— Sedaj pa, knez, — vzlikuje doktor Betalesi in odstopi nekoliko korakov, — sedaj vas ne bom več motil, sedaj lahko večerjava, če vam je prav.

Oba sedeta za mizo, kjer so se nahajali na dragocenem prstu zlati in srebrni krožniki, na njih pa najfinejše delikatese in izbrana vina. Oba začneti večerjati.

Med večerjo sta se pogovarjala o raznih stvareh.

Pokazalo se je, da sta se že od začetka svojega skupnega življenja dobro razumela.

Po večerji si prižige knez Potemkin cigaro.

Nato se obrne k doktorju Betalesiju in vpraša:

— Ali kadite, doktor?

— Cigaretto, ako smem prosto! — odvrne doktor.

Potemkin prinese tako svojo dozo, ki je bila okrašena z dragocenimi briljanti.

On jo odpre in ponudi zdravniku cigaret.

Ta si vzame cigaretto in si jo prižige.

se za trenutek nasloni na svoj stol.

Zbiral je svoje raztresene mili.

Preko njegovih mukh in lepih ustnic, so uhajali modri kolobarji njegove cigare, on zapre oči, končno pa začne:

— Rodil sem se v Smolensku, kjer je živel moj oče na svojem bogatem in velikem posestvu. Bil je upokojeni major.

— Rekl ste mi, da niste bili bogatega pokoljenja.

— Bogataši postanejo siromaki, — odvrne Potemkin, — da, učenjaki trdijo, da se vsako premoženje izgubi najpoznejte tekom starih pokolenj, pa naj si bo še tako veliko.

— Zelo dobro se spominjam svojega očeta, — bil je velik in lep človek in če tudi je imel že petdeset let, je imel le nad senci sive lase.

— Moja mati je pripadala neki najodličnejši moskovski družini in se ni smela poročiti z mojim očetom, ker je bil navaden meščan. Toda moje starše je združila ljubezen, ker ljubezen lahko premaga vse ovire.

— Vse, — potrdi doktor Betalesi, — tako da se je tudi Potemkin začudil.

— Ali ste tudi vi že pridobili v tem področju izkušenj? — ga vpraša Potemkin.

— Eno samo izkušnjo, — odvrne francoski zdravnik, — toda ta izkušnja velja za sto drugih.

— Moji starši so bili devet let oženjeni, jaz sem bil star sedem let, ko mi je umrla mati.

Takrat smo se nahajali v Moskvi, kjer smo imeli lepo hišo.

Potemkin globoko vdihne.

— Vi bi hoteli zvedeti, — odgovori, — če se še spominjam tistega časa, ko še nisem imel ničesar drugega kakor svoj meč in svoje poštene ime, tistega časa, ko sem šel večkrat lačen v posteljo in ko sem skrbno opazoval svoje raztrgane čevlje, ki bi jih moral dati popraviti, a nisem imel denarja.

So ljudje na svetu, ki se v sreči radi spominjajo onega časa, ko so bili še majhni in nezadreti. Tak sem tudi jaz, doktor Betalesi. — Oh, tudi jaz se pogosto spominjam svojih siromašnih časov.

— Ali ste bili res tako ubogi?

— Bil sem revnejši, kakor si mislite. Dobival sem sicer svojo plačo kot častnik, toda kaj pomeni to, če človek nima že doma denarja?

— Bili ste torej že od doma revni?

— Reven sem bil kakor cerkevna miš, — odvrne Potemkin — morda vas bo zanimalo, da zvete moje življence?

— Zanimalo me bo, — odvrne francoski zdravnik in stresi pepel svoje cigarete. Potemkin

Nikoli ne bom pozabil pogleda, s katerim me je opazovala mati na smrtni postelji — nikoli ne bom pozabil njenega smrtnega strahu, ki ji je odseval z obrazu, ko je položila svoje bele, suhe roke na mojo glavo in dejala:

— Oh, moj ubogi otrok, — kaj bo s teboj — ko ne bo več mene na svetu?

— Nato me je blagoslovila.

— Čez nekaj trenutkov je zatisnila za vedno svoje blagoči.

— Oh, prosim vas, oprostite mi, če prekinem svojo povest za kratki hip, — spomin na mojo mater je tako bolestven!

— Oh, ona je imela zvesto srce, — človek pa ne najde mnogo zvestih ljudi na svetu.

Potemkin vstane in stopi k oknu.

S čudnim pogledom je gledal za njim mladi zdravnik in tiho je šepetal:

— Kdor ljubi svojo mater, je dober človek, — a dober človek je on, ker jo še vedno.

Zunaj je svetil mesec in je il svojo svetlobo na majhni vrtni paviljon v Carskem selu, a ta svetloba je bila lepša, kakor svetiljka, ki se je blesketala pod rdečo svilo v sobi.

Ce nekaj minut se vrne Potemkin k mizi.

— Po smrti moje matere je bil moj oče obupan.

— Tri dni, vse do pogreba moje matere, se ni ganil od ora in njegov prijatelji so moral skriti njegovo piščolo, ker so se bali, da si ne bi kaj storil.

Spominjam se pogreba moje matere, kakor da je bilo včeraj.

Odrekla se je slabostim, kmanu se je naučila, kako mora živeti v odlični hiši, — in že v najkrajšem času se je vedla kakor prava mlada dama, ki je zelo dobro vzgojena.

Moja mati je ležala na ognjem katafalku, ki je bil okrašen s cvetjem, dragocenimi venci in palmami.

Moja negovateljica me je priselila k moji mrtvi mamici, da jo zadnjikrat vidim.

To je bila deklica, Rusinja, Cirila smo jo klicali, — bitje, ki je bilo zelo slabo vzgojeno.

Njen oče je bil pisanec, ki je svojo ženo tako pretepjal, da je znašala se je premagovati takrat, ko bi se lahko spozabila in bim lahko opazila njeno divjo naravo.

Spominjam se neke prilike, ki dokazuje, kako energijo je imela.

Moja mati se je nekoč na njo jezilila, ker se je nekaj pregrešila.

Cirila je hotela materi hitro nekaj odgovoriti, toda v tem trenutku se vgrizne takoj močno v roko, da je krvavila.

To pa je storila le zato, da jo bolečina privede k pameti, — in to se ji je tudi posrečilo.

Te brazgotine nā svoji roki nā nikdar izgubila — vedno se lahko spominja tega trenutka.

Drugače se je kazala Cirila napram moji materi vedno čedno in marljivo.

Ni hotel, da bi mlada deklica propadala na vasi, ker je njen oče storil v pisanosti uboj in so ga vrgli v ječo.

Cirila se je kmalu udomačila v naši hiši.

Bila je ena izmed onih žen, ki se znajo povsod okristiti in kmalu se ji je posrečilo, da je spoznala vsemogočne načine, da to doseže.

Odrekla se je slabostim, kmanu se je naučila, kako mora živeti v odlični hiši.

Ne morem razsoditi, ali je bilo ravno dobro, da jo je izbrala moja mati za mojo vzgojiteljico — vem samo, da sem bil od nje večkrat tepen in ko sem se nekoč pritožil pri svoji materi in ji pokazal modro mesto na tele-

su, je trdila Cirila, da sem se daril ob vrata.

Toda ko je moja mati se htevala, da ji pove resnico, se zaklela pri spominu svoje matice, da je res tako, kakor je.

Taka je bila moja vzgojiteljica, ki me je odvedla k odu.

Moj oče je bil navzoč, ker ni niti za trenutek ganil od dege trupla.

Potem je dal Cirili znak, da bi me priselila k njemu, ker me je in tih zahitel.

Cirila je stopila v glasno zajokal.

Jokal je tako obupno, da je moj oče nekot pozornje gledal.

Preko trupla svoje žene gledal Cirilo, — nekaj je moralo biti, kar ga je prisilil, da je gledal.

— Uboga Cirila, — je dejal moj oče, — izgubila si moj prijateljico in začitnico, — lahko jokaš — jokaj in vesrsca — kajti izgubila si moj spa.

— Ah, moja draga dobra spa, — je ječala črnolasc Cirila — vedno bom morala manj, vedno — vedno — vedno.

(Dalej prihodnjih)

Pristopajte k Cankarjevi stanovi in naročajte se na "Cankarjev glasnik". Pokažimo v naprednjaki ne znamo samo o prijateljico, temveč tudi ustvarjalnikom, katerih se za nekaj zavzemajo. Pokažimo, da smo še kreplili in se ne mislimo še podobno.

Če nekaj želite, da vam kažejo vse naši novice, vam jih bomo posredovali.

Ljudje na počitnicah igrajo tudi "Sweepstakes".

V enem samem tednu se je

205 gostov odličnega Ritz Carlton v Atlantic City

Igra "Sweepstakes"!

Ljudje na počitnicah igrajo tudi "Sweepstakes".

V enem samem tednu se je

205 gostov odličnega Ritz Carlton v

Atlantic City domisillo poslati prijave za Vaše Lucky Strike "Sweepstakes".

Mi pravimo, da je to šala v zvezci s kajt.

Ali ste se vi že pridružili? Ali ste

dobili vaše ukusne Lucky Strikes?

Godba je v zraku. Naravnajte na "Your Hit Parade" — ob sredah in sobotah zvezcer. Poslušajte, sodite in primerjajte melodije — potem pa poskusite Vaše Lucky Strike "Sweepstakes".

In če še ne kadite Luckies, kupite danes zavojek in jih poskušajte. Močno nečesa pogrešate. Uzvezali boste prednosti Luckies-Lahke Kaje bogatega zrelega dela tobaka.

Ali ste se v zvezci s kajt?

Ali ste se v zvezci s kajt?